

Informacje wstępne

Przewodniczący – Profesor Janusz Mucha, Członek PKA,
 Eksperci merytoryczni – Profesor Ryszard Borowicz, Ekspert PKA i
 Profesor Ewa Rokicka, Ekspert PKA,
 Ekspert formalny – mgr Magdalena Biel,
 Ekspert studencki – p. Łukasz Janikowski.

Wizytacja skończyła się w sobotę 22 stycznia 2011 r. spotkaniem z Dyrekcją IS UWr, Dziekanem Wydziału, oraz panią Prorektor UWr, około godziny 13:00.

1

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów

Na rynku edukacyjnym Wrocławia, socjologia jako kierunek studiów istnieje jedynie w Uniwersytecie Wrocławskim (według stanu ze stycznia 2011 roku). Podejmowane są próby na rzecz uruchomienia studiów socjologicznych w dwóch innych szkołach w mieście. Studia socjologiczne próbowała uruchomić Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, ale próba nie powiodła się. Obecnie próbę taką podjęła Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych (WSOWL) we Wrocławiu. Studia miałyby się rozpocząć od semestru letniego 2010/2011. Władze WSOWL oficjalnie poinformowały IS UW r o planowanym przedsięwzięciu. Komendant zapewniał, że zamierzają uruchomić studia licencjackie a ich absolwentom będą proponowali kontynuację nauki na studiach magisterskich w UW r.

Władze Uniwersytetu Wrocławskiego, rektorskie i dziekańskie, są w działaniach praktycznych (przedstawione Zespołowi Wizytującemu dokumenty uczelniane, takie jak na przykład Misja Uczelni, nie wymieniają żadnych konkretnych instytutów ani kierunków studiów) przychylne Instytutowi Socjologii, co można poprzeć dwoma przykładami. Choć IS ustępuje innym instytutom Wydziału Nauk Społecznych pod względem liczby samodzielnych nauczycieli akademickich, w tym profesorów z tytułem, to nie ma to znaczenia przy rozdziale etatów przyznanych poszczególnym instytutom, ani miejsc na studiach doktoranckich. Cień dla tak przyjaznych relacji stanowi natomiast zapowiedź, iż od 2011 roku Wydział Nauk Społecznych nie będzie ponosił kosztów wydania książek habilitacyjnych, co miało miejsce w poprzednich latach.

Instytut Socjologii posiada merytoryczne silne związki z instytucjami publicznymi, w tym rządowymi, regionalnymi i gminnymi. Posiada to wymiar personalny i programowy. Pracownicy IS UW r zajmują na przykład stanowiska Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Przewodniczącego Komisji Kultury, Nauki i Edukacji Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, Pełnomocnika Prezydenta Miasta Wrocławia ds. kobiet. Pracownicy Instytutu realizowali projekty ważne dla polityki kulturalnej państwa (np. o percepcji muzyki Chopina w społeczeństwie polskim), przede wszystkim zaś ważne dla regionu Dolnego Śląska i miasta Wrocławia. W przypadku regionu badania dotyczyły niepełnosprawnych na rynku pracy, zapotrzebowania na konferencje i szkolenia, roli sołtysów, polityki społecznej, pomocy społecznej i sytuacji kobiet na rynku pracy. W przypadku miasta badano ubóstwo, usługi socjalne, rodzinne, dostępność placówek pomocy społecznej itp.. Ponadto należy wskazać na udział w konkretnych działaniach na rzecz potrzebujących – dla przykładu jeden z pracowników koordynuje i pracuje jako zwykły wolontariusz w „Misji Dworcowej” i Towarzystwie Pomocy im. Brata Alberta.

Działania te mają wielkie znaczenie dla dydaktyki, gdyż zapewniają studentom dostęp do najnowszych wyników badań, które do tego są bardzo użyteczne społecznie.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa

Organy Uniwersytetu Wrocławskiego zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Składy Senatu i Rady Wydziału (z wyjątkiem wskazanym w Części VII, p. 1) są zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem Uczelni.

Zakres spraw regulowanych uchwałami Senatu i Rady Wydziału Nauk Społecznych jest zgodny z ich statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wypełnił obowiązek ustawowy, określony w art. 169 ust. 2, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego dotyczy (uchwała senatu została podjęta na posiedzeniu Senatu w dniu 27 maja 2009 r.).

Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 i 8 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscem pracy na podstawie umowy o pracę. W odniesieniu do obowiązku wynikającego z art. 35 ust. 1 ustawy, stwierdzono nieznaczne przekroczenie terminu (sprawozdanie zostało nadane w dniu 19.10.2010 r.).

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z ustaleniami § 20 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Rada Wydziału Nauk Społecznych wywiązała się z obowiązku ustawowego określonego w art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i w dniu 16 czerwca 2007 r. uchwaliła plany i programy studiów.

Regulamin studiów w uczelni został wprowadzony z poszanowaniem zasad określonych w art. 161 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Na podstawie analizy Regulaminu stwierdzić można, że został on napisany w sposób poprawny i należy go ocenić **pozytywnie**.

Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów został wprowadzony w porozumieniu z Samorządem Studentów Uniwersytetu Wrocławskiego. Jego treść należy ocenić **pozytywnie** z wyjątkiem § 10, zawężającego krąg osób uprawnionych do otrzymywania stypendium mieszkaniowego i na wyżywienie.

Wzór umowy o warunkach wnoszenia opłaty za studia niestacjonarne w świetle obowiązujących przepisów prawa budzi poważne zastrzeżenia. W umowie znajdują się zapisy wpisane przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na listę klauzul niedozwolonych w umowach cywilno-prawnych.

Wnioski:

Regulamin studiów nie budzi żadnych zastrzeżeń. Dokumenty regulujące zasady przyznawania pomocy materialnej studentom poza jedną uwagą są poprawnie napisane. Poważne zastrzeżenia natury prawnej budzi wzór umowy podpisywanej przez uczelnię ze studentami niestacjonarnymi, zawierający klauzule niedozwolone przez UOKiK.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych

Instytut Socjologii funkcjonuje w ramach Wydziału Nauk Społecznych. Infrastruktura jest dobra, scalona. Rada Wydziału posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego w zakresie socjologii. IS tworzy osiem zakładów, którymi (z jednym wyjątkiem) kierują samodzielni pracownicy, a liczą one od 3 do 10 osób. Nazwy zakładów nawiązują bądź to do poszczególnych działów socjologii i subdyscyplin – Socjologia Ogólna, Miasta i Wsi, Edukacji, bądź też definiują problematykę badawczą – stąd Socjologia Pogranicza, Sfera Publiczna, Zachowań Konsumenckich, a nawet Grup Dyspozycyjnych (w tych przypadkach kluczowe zdają się być zainteresowania badawcze kierowników).

Na wizytowanym kierunku prowadzonych jest kilka specjalności. Najwięcej wątpliwości budzi prowadzona na studiach niestacjonarnych „socjologia” (!). Wśród studentów przeważają kształcący się trybie niestacjonarnym, co szczególnie widoczne jest na studiach II stopnia – proporcja 106:179. Proporcje liczbowe: nauczyciele akademicki – studenci, nie budzą zastrzeżeń. W ofercie edukacyjnej znajdują się też trzy studia podyplomowe. Prowadzone są tu studia doktoranckie. Omówiona struktura organizacyjna jest funkcjonalna wobec procesu dydaktycznego.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.)

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	20 748	2 837	1 301	205
Studia niestacjonarne	13 873	2 208	181	24
Razem	34 621	5 045	1482	229

Wnioski:

Uczelnia spełnia wymagania określone - dla uczelni publicznych - w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiów stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiów niestacjonarnych.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich

Wydział Nauk Społecznych prowadzi studia I i II stopnia na sześciu kierunkach studiów: „filozofii”, „politologii”, „socjologii”, „stosunkach międzynarodowych”, „europeistyce” i „bezpieczeństwie narodowym”.

Rada Wydziału Nauk Społecznych posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii, nauk o polityce i socjologii oraz stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii. Natomiast uprawnienie do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii posiada Rada Instytutu Filozofii a stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce – Rada Instytutu Politologii.

Studia doktoranckie prowadzone są w zakresie nauk o polityce, socjologii i filozofii. Uczelnia była akredytowana przez Państwową Komisję Akredytacyjną:

Wydział Nauk Społecznych był akredytowany przez Państwową Komisję Akredytacyjną. Zestawienie akredytacji ujęto w poniższej tabeli.

Jednostka	kierunek	poziom	data uchwały	ocena / uwagi
Wydział Nauk Społecznych	Socjologia	magisterski	09.09.2004	pozytywna
	Filozofia	I i II st. oraz jedn. mgr.	04.10.2007	pozytywna
	Politologia	I i II st. oraz jedn. mgr.	08.02.2007	pozytywna

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów

Tabela nr 2.

Forma i poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów		Razem
		Stacjonarnych	Niestacjonarnych	
I stopnia	I	129	65	194
	II	150	72	222
	III	100	144	244
Razem		379	281	660
II stopnia	I	73	115	188
	II	33	64	97
Razem		106	179	285
Jednolite magisterskie	I	-	-	-
	II	-	-	-
	III	-	-	-
	IV	-	-	-
	V	125	279	404
Razem		610	739	1 349

Wnioski:

Dostrzegalne jest niesłabnące zainteresowanie studiami na kierunku „socjologia”, na poziomie studiów I, jak i II stopnia, zarówno w zakresie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Studenci akredytowanego kierunku stanowią 4% wszystkich studentów Uniwersytetu Wrocławskiego i 27% studentów Wydziału Nauk Społecznych.

Wnioski dotyczące Części I:

Na rynku edukacyjnym Wrocławia, socjologia jako kierunek studiów istnieje jedynie w Uniwersytecie Wrocławskim. Dostrzegalne jest niesłabnące zainteresowanie studiami na tym kierunku, na poziomie studiów I, jak i II stopnia, zarówno w zakresie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Studenci akredytowanego kierunku stanowią 4% wszystkich studentów Uniwersytetu Wrocławskiego i 27% studentów Wydziału Nauk Społecznych.

Instytut Socjologii posiada merytoryczne silne związki z instytucjami publicznymi, w tym rządowymi, regionalnymi i gminnymi.

Uczelnia spełnia wymagania określone - dla uczelni publicznych - w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiów stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiów niestacjonarnych.

Regulamin studiów nie budzi żadnych zastrzeżeń. Dokumenty regulujące zasady przyznawania pomocy materialnej studentom poza jedną uwagę są poprawnie napisane. Poważne zastrzeżenia natury prawnej budzi wzór umowy podpisywanej przez uczelnię ze studentami niestacjonarnymi, zawierający klauzule niedozwolone przez UOKiK.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja

1.1 Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta

Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy

Sylwetka absolwenta jest zgodna ze standardami. Prawidłowo zróżnicowano wymogi merytoryczne i efekty kształcenia na I i II stopniu kształcenia. Sylwetka rozpisana jest bardzo szczegółowo – osobno dla każdego stopnia studiów, a także dla każdej formy (stacjonarne/niestacjonarne) oraz dla poszczególnych specjalności („społeczności lokalne”, „służby socjalne”, „badania rynku”, „komunikacja społeczna”, „socjologia ogólna” – w sprawie tej ostatnie Zespół Wizytujący wypowiada się osobno). Specjalności są dobrze skonstruowane i skoordynowane. Dość lapidarnie określona jest jednak wiedza: „z zakresu socjologii poszerzoną o podstawy nauk społecznych” (s.25); podobnie rzecz się ma z jednolitymi studiami magisterskimi: „dostarczają absolwentowi ogólnej wiedzy socjologicznej” (RS s. 29). Z kolei pojęciu umiejętności przypisywane są różne znaczenia. Jest to zarówno gromadzenie, przetwarzanie, czy przekazywanie informacji; to umiejętność pracy w zespole; absolwent „umiejętności umie wykorzystać w pracy zawodowej” (RS s. 25). W bardzo standardowy sposób, aczkolwiek poprawny, zdefiniowana jest sfera postaw. Zarówno wiedza, jak i umiejętności wyraźnie powiązane są z potencjalnymi szansami znalezienia pracy. Rynek pracy dla absolwentów obejmuje wszelkie typy instytucji życia zbiorowego, we wszystkich trzech sektorach. Brak śladów udziału pracodawców w analizowanych wyżej zakresach.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia

Instytut prowadzi aktualnie nabór na studia obu poziomów kształcenia, zarówno na studia stacjonarne, jak i niestacjonarne. O przyjęciu na studia pierwszego stopnia decyduje wynik egzaminu maturalnego – lista rankingowa tworzona jest na podstawie sumy uzyskanych punktów. Z kolei o przyjęcie na studia drugiego stopnia ubiegać się mogą zarówno licencjaci po socjologii, jak i nauk społecznych, humanistycznych, ekonomicznych i prawnych. Ta, dość szeroka, formuła zgodna jest z zaleceniami Procesu Bolońskiego, chociaż nic nie stoi na przeszkodzie decyzji o otwarciu tych studiów dla wszystkich chętnych, tym bardziej, że o przyjęciu decyduje wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Procedura rekrutacyjna ma

faktyczne znaczenie w przypadku studiów stacjonarnych, natomiast w przypadku studiów niestacjonarnych przyjmowani są w praktyce wszyscy chętni.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Programy studiów podporządkowane są realizacji deklarowanych celów. Ogólne cele sformułowane w sylwetce absolwenta są dość szczegółowo rozpisane. Jednym z nich jest wykształcenie kompetencji komunikacyjnych, a wymienionym przedmiotem prowadzącym do jego osiągnięcia jest – **nie wiadomo dlaczego** – encyklopedia prawa. Treści kształcenia uwzględniają proporcje wynikające z obowiązujących standardów, tj. podział na to co podstawowe, a co kierunkowe. Proporcje te mieszczą się w dolnych stanach. Trudno uznać, że wszystkie pozostałe zajęcia – na co wskazuje raport samooceny – są „do wyboru”. Relatywnie, niewielki jest udział zajęć faktycznie wybieranych przez studentów, czy to specjalizacyjnych, czy to fakultatywnych (na st. stacjonarnych I st. jest to 120 g., zaś na II st. 90 g.). Skromna jest też oferta zajęć w języku angielskim.

1.4 Ocena systemu ECTS

Do poszczególnych typów treści kształcenia i konkretnych przedmiotów przypisane są, zgodnie z prawem, punkty ECTS. Wszystkie wymogi formalne w tym zakresie są spełnione. Trudno jednak na podstawie dostępnej wiedzy orzec, czy w przypadku konkretnych przedmiotów faktyczny wysiłek studenta jest adekwatny do liczby uzyskanych punktów. Wiele wskazuje na to, że (zgodnie z realnie występującą w całej Polsce praktyką) punkty są w sposób dość mechaniczny powiązane z liczbą godzin przeznaczonych na realizację danego przedmiotu. Np. w grupie przedmiotów podstawowych kurs „psychologii społecznej” wyceniony jest na 4 pkt., zaś „ekonomii” na aż 8. Podobnie jak ostatni z wymienionych przedmiotów, oszacowana jest wartość przedmiotu „historia myśli socjologicznej”. Bardzo wysoko wyceniane są też zajęcia ze statystyki, jak również metody i techniki badań socjologicznych – każde na 10 pkt., natomiast warsztaty komputerowe tylko 4 pkt.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Kadra dydaktyczna jest oceniana przez studentów bardzo dobrze. Studenci podkreślają, że w szczególności młoda kadra prezentuje bardzo wysoki poziom. Relacje studentów z wykładowcami są partnerskie, a w Instytucie panuje dobra atmosfera. Wykładowcy zawsze podają zasady zaliczenia przedmiotu na pierwszych zajęciach i konsekwentnie je egzekwują. Studenci mają możliwość kontaktu z prowadzącymi zajęcia na konsultacjach w dogodnych dla nich godzinach lub poprzez pocztę elektroniczną.

Administracja uczelniana również jest dobrze oceniana przez studentów wizytowanej jednostki. Zdaniem studentów jakość obsługi administracyjnej w Instytucie Socjologii wyróżnia się pozytywnie na tle innych jednostek Uniwersytetu Wrocławskiego. Studenci pozytywnie wypowiadają się na temat funkcjonowania dziekanatu oraz wskazują na dobry kontakt z władzami IS.

Praktyki studenckie: Studenci nie wnosili zastrzeżeń do sposobu organizacji praktyk studenckich, poza tym, że pomoc ze strony Uniwersytetu przy poszukiwaniu praktyki mogłaby, ich zdaniem, zostać jeszcze rozszerzona.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów

Ocena osiągnięć – zarówno etapowych, jak i częściowych – zgodna jest z obowiązującymi standardami formalnymi. W praktyce obecne są wszystkie znane formy weryfikacji, poczynając od prac pisemnych, przez eseje, po zaliczenia i egzaminy ustne. Systematycznie przeprowadzana jest ewaluacja zajęć, oceniane są też osoby je prowadzące. Pojawiają się również hospitacje, chociaż faktycznie mają one charakter okazjonalny. Nauczyciele akademicki oceniani są przez studentów – wypracowany jest specjalny kwestionariusz ankiety.

Tematyka prac dyplomowych jest bardzo zróżnicowana. Przedmiotem studiów są zarówno opinie i postawy wobec różnych przejawów życia społecznego, jak i zachowania manifestowane w różnych sferach życia publicznego i prywatnego.

Tylko część tematów prac podporządkowana jest zainteresowaniom naukowym osób będących opiekunami prac. Priorytetem wydaje się być zasada: należy tak sformułować temat, aby dał się zoperacjonalizować i zrealizować przy wykorzystaniu zasobów pozostających w dyspozycji studentów.

Recenzje prac dyplomowych są na ogół krótkie i zdawkowe. Egzamin dyplomowy zbyt często składa się wyłącznie z pytań dotyczących problematyki pracy. Na ogół nie widać efektów uczenia się przez studentów subtelnych metod analizy statystycznej tam, gdzie dla opracowania materiału badawczego taka analiza bardzo by się przydała.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Niewielka jest sprawność kształcenia, zwłaszcza na roku I. Na studiach stacjonarnych I stopnia straty sięgają 20%, zaś na niestacjonarnych dochodzą aż do 50%. Podobny poziom i dysproporcje charakterystyczne są dla studiów II stopnia. Na latach wyższych ubytki te są znacząco niższe. Sprawność kształcenia na pierwszym roku jest oczywistą ceną za brak wcześniejszej selekcji -- wolny dostęp do studiów wyższych.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych

Dość precyzyjnie określona jest przez Władze Instytutu liczebność grup seminaryjnych: 5-12 osób. Kierownicy seminariów przedkładają studentom – w formie pisemnej – zakres zagadnień. Seminaria magisterskie na studiach stacjonarnych prowadzą głównie samodzielni pracownicy nauki, zaś na niestacjonarnych -- znaczące udziały mają adiunkci. Funkcjonują również procedury antyplagiatowe, realizowane przez Dziekanat WNS, w myśl których co trzecia praca sprawdzana jest w systemie „Plagiat”.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem

Efekty kształcenia w sposób dość właściwy zarysowane są w sylwetkach absolwentów poszczególnych specjalności. Znacznie gorzej z tego punktu widzenia prezentują się sylabusy. W obowiązujących dotąd standardach kształcenia, obok treści, pojawiają się efekty kształcenia. Ponadto w przypadku każdego „kształcenia w zakresie ...” wymieniane są efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje. W żadnym z wielu analizowanych sylabusów nie udało się odnaleźć (!) jakkolwiek rozpisanych efektów kształcenia.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych

Wyraźnie dominują tradycyjne metody pracy ze studentami. Zajęcia laboratoryjne stanowią zaledwie 3,8% ogółu zajęć. Niewielki zasięg ma też indywidualizacja studiów – dotyczy dosłownie kilku osób. Nie jest natomiast prowadzone kształcenie na odległość. W sylabusach pojawiają się – stanowczo zbyt często – „oryginalnie” rozumiane metody dydaktyczne w postaci: „ćwiczenia” lub „wykład”; podobny charakter ma też „analiza tekstu własnego” („Techniki analizy danych jakościowych”).

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów

Z formalnego punktu widzenia, wszystkie sylabusy są bardzo do siebie podobne, standardowe. Każdy składa się z 17 punktów i mieści z reguły na jednej stronie maszynopisu. Cechą charakterystyczną jest brak, nawet w przypadku socjologii zaawansowanej (np. metodologia), wskazania wymagań wstępnych. Wielokrotnie (vide: wymiary zróżnicowania społecznego) pojawia się tajemniczy zapis „Proszę nie uzupełniać”. W bardzo odmienny sposób definiowane są zarówno założenia i cele danego przedmiotu, jak i jego treści merytoryczne – czasem rzecz ogranicza się do jednego zdania. W przypadku „Antropologii kulturowej” brak zarówno treści merytorycznych, jak i literatury. Bardzo różnie rzecz się ma z literaturą przedmiotu – w przypadku metodologii nauk społecznych wskazane są cztery opracowania, w tym R. Merton, „Teoria socjologiczna ...” oraz E. Babbie; „Badania społeczne w praktyce”; przy ćwiczeniach z etyki społecznej ogranicza się do jednej pozycji; zaś przy „bezrobociu jako problemie społecznym” znajduje się adnotacja: „materiały własne”. Niejako dla kontrastu: przy wykładzie z etyki społecznej pojawia się osiem prac. „Współczesne teorie socjologiczne” bazują na tylko dwóch (wprawdzie kluczowych) książkach. Około 20 prac figuruje natomiast w wykazie przedmiotu „Metodologiczne i teoretyczne problemy tożsamości europejskiej”. W sylabusach brak też wskazań literatury dodatkowej.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

W sposób precyzyjny sformułowane są cele praktyk, określone procedury oraz system ich kontroli. Są one organizowane w instytucjach wskazanych przez IS, w miejscu wskazanym przez studenta, bądź też w macierzystym zakładzie pracy, w przypadku osób aktywnych zawodowo. Określone są też procedury zwolnień z obowiązku odbywania praktyk. Profesjonalnie prowadzona jest też związana z tym dokumentacja.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów)

Organizacja studiów stacjonarnych jest zgodna z krajowymi standardami. Zajęcia dydaktyczne prowadzą nauczyciele akademicy posiadający odpowiednie kwalifikacje. Zajęcia kontaktowe na studiach niestacjonarnych odbywają się w cyklu co dwutygodniowych zjazdów. Nie stwierdzono przesadnie długich bloków zajęć. W tych samych terminach organizowane są konsultacje pracowników, a także funkcjonuje cała obsługa.

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych

W wyniku hospitacji zajęć dydaktycznych stwierdzono, iż wizytowane wykłady i ćwiczenia są prowadzone przez osoby kompetentne, dobrze przygotowane merytorycznie i metodycznie.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych

Wnioski dotyczące Części II:

Sylwetka absolwenta jest zgodna ze standardami. Rekrutacja odbywa się prawidłowo. Wymagania formalne dotyczące stosowania systemu ECTS są spełnione. Efekty kształcenia w sposób dość właściwy zarysowane są w sylwetkach absolwentów poszczególnych specjalności. Znacznie gorzej z tego punktu widzenia prezentują się sylabusy. Często brakuje w nich literatury dodatkowej.

Niewiele jest zajęć faktycznie do wyboru przez studenta. Nie jest jasne, dlaczego w ogóle istnieje specjalność „socjologia ogólna”.

Niewielka jest sprawność kształcenia, zwłaszcza na I roku.

Dominują tradycyjne metody pracy ze studentami. Hospitowane zajęcia były dobrze przygotowane i zrealizowane.

Prace dyplomowe sprawdzane są w systemie „Plagiat”.

Kadrę dydaktyczną należy – z punktu widzenia studentów -- ocenić bardzo dobrze. Obsługa administracyjna jest oceniana przez studentów dobrze. Studenci oczekują większego zaangażowania Uczelni w poszukiwanie ofert praktyk.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

- 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,

Wewnętrzny system jakości kształcenia opiera się na następujących rozwiązaniach organizacyjnych:

-- Dyrektor Instytutu, jego zastępca ds. dydaktycznych oraz kierownicy Katedr odpowiadają za jakość kształcenia.

-- O ostatecznym kształcie programu studiów i zawartości sylabusów decyduje Rada Programowa Instytutu.

- 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),

Programy poddawane są ocenie co 4 lata.

Zespół Wizytujący postuluje, aby w okresach pomiędzy ocenami funkcjonował powołany przez Dyrekcję Instytutu zespół dydaktyczny, którego zadania polegałyby m.in. na:

-- ocenie zgłaszanych przez pracowników nowych zajęć fakultatywnych, seminariów i wykładów do wyboru,

-- ocenie zawartości programowych specjalizacji pod kątem braku powtórzeń tematów i wykorzystywanej literatury. Planowane ustanowienie zespołu dydaktycznego pozwoliłoby, zdaniem Władz Instytutu, w sposób ciągły nadzorować realizację procesu dydaktycznego, to jest dokonywać przeglądu planów i programów nauczania w odniesieniu do zgodności ich treści z efektami kształcenia, pozwoliłoby aktualizować programy nauczania na podstawie opinii zwrotnych studentów, absolwentów, pracowników Instytutu i pracodawców.

- 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),

Najczęściej stosowane przez pracowników IS formy i kryteria weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia to: pisemne kolokwia i egzaminy, semestralne prace pisemne, samodzielnie opracowane przez studentów projekty badawcze, ocena aktywności na zajęciach, przygotowywanie referatów przedstawianych podczas zajęć. Wymagania stawiane studentom i forma zaliczenia przedmiotu są określone w sylabusach i przedstawiane studentom na początku zajęć. Istnieje procedura odwoławcza od negatywnych ocen. Skargi dotyczące spraw dydaktycznych są rozpatrywane przez Dyrektora Instytutu. Zespół Wizytujący postuluje, aby sylabusy przedmiotów zamieścić na stronie internetowej IS. Do

monitorowania postępów studentów potrzebny jest przede wszystkim USOS. System ma być wprowadzony na Uniwersytecie w najbliższym czasie.

- 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),

Pracownicy Instytutu podlegają co cztery lata ocenie, która uwzględnia też zadowolenie studentów z prowadzonych zajęć i wyniki postępowania ewaluacyjnego. W celu podwyższenia jakości kształcenia, obok okresowych ocen pracowników, w IS istnieje procedura ankietowego oceniania zajęć dydaktycznych przez studentów oraz przeprowadzane są hospitacje zajęć dydaktycznych. Ewaluacja przeprowadzana jest w każdym semestrze. Od zeszłego roku wyniki ankiet są wprowadzane do bazy SPSS i w niej opracowywane. Kwestionariusz narzędzia ewaluacyjnego zawiera pytania dotyczące postawy prowadzącego względem studentów, umiejętności zainteresowania tematem, sposobu przekazywania wiedzy na zajęciach, systematyczności i punktualności odbywania zajęć, spełnienia wymogu podania programu zajęć i literatury, wykorzystywanych na zajęciach pomocy dydaktycznych. Pytania w ankiecie, skala ocen oraz przebieg procesu ewaluacji nie budzą zastrzeżeń. Hospitacje przeprowadzane są przez kierowników Katedr. W Instytucie istnieją formularze ocen hospitacyjnych, ale nie ma planu hospitacji. Hospitowane są głównie zajęcia doktorantów.

- 5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),

Poszczególne roczniki studentów studiów stacjonarnych mają wyznaczonych opiekunów. Wsparcia studentom udziela również z-ca Dyrektora Instytutu ds. dydaktycznych. Dostęp do osób odpowiedzialnych za pomoc jest możliwy również poprzez kontakt mailowy. Pracownicy Instytutu pełnią dyżury. Są wówczas dostępni dla studentów. Ewaluacji poddawani są w Instytucie tylko pracownicy naukowo-dydaktyczni. Studenci nie oceniają pracy administracji. Jedną z ostatnich inicjatyw studenckiego koła naukowego przy Instytucie to propozycja badawcza dotycząca oceny działania administracji. Studenci opracowali projekt badania, które ma zostać przeprowadzone w semestrze letnim.

- 6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),

System informacyjny IS odwołuje się do różnych mediów. Ulotki informujące i promujące kierunek, specjalizacje i studia podyplomowe kierowane są głównie do

kandydatów na studia. W Instytucie nie ma biura karier. Placówka taka, pod nazwą Biuro Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów Wrocławskich Wyższych Uczelni Państwowych, działa we Wrocławiu i ma swój oddział na szczęblu Uniwersytetu. Pomaga studentom i absolwentom w aktywnym wejściu na rynek, gromadzi oferty pracy, współpracuje z podobnymi ośrodkami w kraju i za granicą. Zespół Wizytujący nie otrzymał jednak informacji o tym, czy badane są kariery absolwentów socjologii i czy absolwenci socjologii pytani są o opinie dotyczące programu studiów i efektów jego stosowania.

- 7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia)

Strona internetowa IS zapewnia studentom dostęp do wielu (choć nie wszystkich) ważnych informacji dydaktycznych. W ocenie Zespołu Wizytującego, należy poszerzyć jej zakres, tak aby znalazły się na niej potrzebne studentom formularze do pobrania, obowiązujące studenta zasady edycji tekstów, zasady przyznawania stypendiów, itp.

Wnioski:

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Instytucie Socjologii UW r opiera się na różnorodnych mechanizmach, nieskładających się jednak na razie na spójny, formalny system. Formalne mechanizmy sprowadzają się głównie do kontroli procesu dydaktycznego przez przełożonych i ewaluacji zajęć przez studentów. W celu podniesienia jakości i efektywności tej kontroli, Zespół Wizytujący postuluje powołanie specjalnego zespołu dydaktycznego w sposób ciągły nadzorującego proces dydaktyczny, w tym treści programowe nowych i już realizowanych zajęć.

Na Uniwersytecie nie ma jeszcze systemu USOS, umożliwiającego elektroniczne rejestrowanie ocen, zapisów na wykłady do wyboru, wypełnianie ankiet ewaluacyjnych, itd. Trwają przygotowania do jego wprowadzenia. Zespół Wizytujący postuluje, aby w okresie przejściowym, przygotowując się do wprowadzenia nowego systemu, zamieścić na stronie internetowej IS plany i programy studiów oraz sylabusy wszystkich przedmiotów.

W celu poszerzenia dostępu do aktualnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, itd., Zespół Wizytujący postuluje poszerzyć zakres strony internetowej Instytutu, tak aby znalazły się na niej potrzebne studentom formularze do pobrania, obowiązujące studenta zasady edycji tekstów, zasady przyznawania stypendiów, itp. Strona jest również słabo wykorzystana jako źródło promocji IS. Ponadto jest opracowana tylko po polsku. Brak informacji o Instytucie w języku angielskim.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni

Wielu studentów działa w kołach naukowych. Organizują one konferencje, współpracują przy organizowaniu konferencji przez Instytut. Mają dobrych opiekunów, którzy zachęcają studentów do aktywności, w tym do publikowania. Faktycznie jednak publikacji studenckich jest niewiele. W Instytucie jest bardzo dobra atmosfera. Świetny jest kontakt między studentami a nauczycielami akademickimi. Dobry jest kontakt z władzami IS. Niektóre zajęcia fakultatywne odbywają się po angielsku, dla studentów III roku i II stopnia. Na interesujące zajęcia fakultatywne (w jakimkolwiek języku) trudno się jednak dostać. Studenci nie słyszeli o obecności w IS profesorów wizytujących. Zapisy na zajęcia wybierane (w tym na specjalności) dokonywane są na podstawie takiego kryterium jak średnia ocen, a nie faktycznych zainteresowań studentów. Jakie będą faktyczne treści zajęć na całej specjalności nie wiadomo przed zapisem, gdyż nie ma odpowiedniej informacji. Sylabusy są dobrze przygotowywane, dostarczane na pierwszych zajęciach lub zamieszczone na stronach internetowych pracowników, ale nie na internetowej stronie Instytutu. Sylabusy są formalnie ujednolicone, ale nauczyciele są elastyczni, dodają nową literaturę, teksty, które bardziej się podobają studentom. Ankiety ewaluacyjne są dobrze robione. Jeśli ktoś źle prowadzi zajęcia, to jest odsuwany od nich. Na II stopniu zajęcia często powtarzają dokładnie treści z I stopnia. Rozkład zajęć nie zawsze jest korzystny dla studentów.

„Ankietyzacja” w Instytucie Socjologii jest przeprowadzana w formie papierowej, w sposób zapewniający jej anonimowość. Wzór ankiety jest poprawny, jednakże brak na przykład pytania o aktualność przekazywanej przez wykładowcę wiedzy i poparcie treści wykładów najnowszymi badaniami w danej dziedzinie. W trakcie rozmów z pracownikami instytutu przekazana została informacja, że władze Uniwersytetu pracują nad ujednoliceniem formy ewaluacji nauczycieli akademickich przez studentów na całym Uniwersytecie i z tego powodu władze Instytutu zaniechały prac nad ulepszaniem wzoru ankiety używanego w wizytowanej jednostce, mając na względzie również porównywalność jej wyników w czasie.

Wypełnione przez studentów ankiety są poddawane przez Władze IS pogłębionej analizie. Po ankietyzacji przygotowywane są raporty zbiorcze pozwalające na dokładną ocenę każdego przedmiotu i nauczyciela akademickiego z osobna. Opracowania te wykorzystywane są następnie do oceny okresowej nauczycieli akademickich, a wykładowcy są informowani o wynikach ankiet. Studenci chcieliby, aby ich oceny były podawane do ich wiadomości. Przekazywanie informacji zwrotnej dla studentów byłoby pożądane ze względu na większe zaangażowanie studentów oraz świadomość partnerskiego podejścia ze strony uczelni.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni

Hospitacje zajęć są obowiązkowe w przypadku doktorantów. Istnieje odpowiedni formularz ich prowadzenia. Jednak zajmuje to zbyt dużo czasu profesorom, więc nie są bardzo nimi zainteresowani. Hospitacje powinny być wliczane do pensum. Asystenci i adiunkci uważają, że sami umieją uczyć. Na studiach doktoranckich raz są zajęcia z metodyki, a raz ich nie ma, ale nawet jak są, to poziom ich jest bardzo niski. Faktycznie jest dużo zajęć fakultatywnych, choć być może czasem studentom trudno się na nie dostać (istnieją limity przyjęć). Uczelnie bardzo skromnie płaci za zajęcia wykonywane po angielsku.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie

Na Uniwersytecie Wrocławskim funkcjonuje Międzyuczelniane Biuro Karier, które jest prowadzone wspólnie z innymi wrocławskimi uczelniami państwowymi. Zajmuje się ono organizowaniem szkoleń, warsztatów, doradztwem zawodowym świadczonym na rzecz studentów i absolwentów wrocławskich uczelni państwowych. Biuro zbiera i udostępnia oferty praktyk i pracy, jak również pomaga w ich znalezieniu i przygotowaniu się do rekrutacji do pracy. Biuro organizuje corocznie targi pracy oraz prezentacje pracodawców na uczelniach. Biuro prowadzi serwis internetowy w ramach którego wysyłany jest newsletter informujący o projektach prowadzonych przez biuro, ofertach pracodawców czy konkursach. Działalność Biura w tej materii można ocenić pozytywnie. Biuro nie monitoruje natomiast losów absolwentów Uniwersytetu (nie robi tego również żadna inna komórka Uniwersytetu). Starania na rzecz rozpoczęcia monitorowania losów absolwentów zostały podjęte przez władze UWr, jednakże prace są dopiero na etapie koncepcyjnym.

Wnioski dotyczące Części III:

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Instytucie Socjologii UWร opiera się na wielości mechanizmów. Brakuje jednak w Instytucie zespołu do spraw dydaktycznych. Hospitacje nie są prowadzone w stopniu satysfakcjonującym, jednak trwają prace nad poprawą sytuacji.

Na Uniwersytecie nie ma jeszcze systemu USOS, ale trwają przygotowania do jego wprowadzenia. Warto, w okresie przejściowym, zamieścić na stronie internetowej IS plany i programy studiów oraz sylabusy wszystkich przedmiotów.

Warto poszerzyć zakres strony internetowej Instytutu, tak aby znalazły się na niej potrzebne studentom formularze do pobrania, obowiązujące studenta zasady edycji tekstów, zasady przyznawania stypendiów, itp. Strona jest również słabo wykorzystana jako źródło promocji IS. Ponadto jest opracowana tylko po polsku.

W Instytucie Socjologii prowadzona jest regularnie ewaluacja pracowników dydaktycznych przez studentów. Jest ona przeprowadzana w sposób poprawny. W przypadku, gdy wykładowca zostanie negatywnie oceniony przez studentów, zostaje odsunięty od prowadzenia zajęć. Trwają prace nad standaryzacją ewaluacji w skali całego Uniwersytetu. Działalność Biura Karier można ocenić pozytywnie. Uczelnia nie monitorowała dotychczas losów absolwentów, ale zostały rozpoczęte prace nad rozpoczęciem tego procesu w przyszłości.

Część IV. Nauczyciele akademicki

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej

Spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w Wydziale Nauk Społecznych, kształcenie na kierunku studiów „socjologia” realizuje 48 nauczycieli akademickich, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, (na podstawie mianowania 31 oraz na podstawie umowy o pracę 17), w tym 1 profesor tytularny, 8 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 39 ze stopniem naukowym doktora. Z poniższego zestawienia wynika, iż uczelnia zatrudniła na podstawie mianowania i umowy o pracę wystarczającą – dla prowadzenia kierunku studiów - liczbę nauczycieli akademickich. Dla wszystkich nauczycieli akademickich uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Przedstawione dane jednoznacznie wskazują, iż kadra naukowo-dydaktyczna ocenianego kierunku jest stabilna.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	16 (1)	12	3	1	-
Doktor habilitowany	45 (7)	42	2	1	-
Doktor	159 (12)	110	49	-	-
Pozostali	7	4	3	-	-
Razem	227	168	57	2	-

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006	11 (2)	0 (-)	1 (1)
2007	6 (2)	3 (-)	- (-)
2008	9 (6)	5 (2)	- (-)
2009	9 (3)	2 (1)	- (-)
2010	26 (1)	8 (1)	2 (-)
Razem	61(14)	18(4)	3 (1)

Wnioski:

Wszystkie uzyskane w ciągu ostatnich pięciu lat stopnie i tytuły naukowe zostały uzyskane przez pracowników zatrudnionych w uczelni, jako podstawowym miejscem pracy.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułu i stopni naukowych.

Zgodnie z § 5 ust. 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „socjologia” stanowi zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej dwóch posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów „socjologia” i co najmniej jednego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki, związanej z tym kierunkiem studiów oraz zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, w tym co najmniej pięciu posiadających dorobek naukowy w zakresie tego kierunku studiów i co najmniej jednego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki związanej z tym kierunkiem studiów. Natomiast, zgodnie z § 6 ust. 4 i § 12 ww. rozporządzenia minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich stanowi zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej pięciu posiadających dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów oraz co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki związanej z danym kierunkiem studiów, a także zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora spośród których co najmniej czterech posiada dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów, w tym co najmniej dwóch – w zakresie dziedziny nauki związanej z danym kierunkiem studiów. Nadto zgodnie z art. 9 pkt. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym jeden nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego nie więcej niż dwukrotnie, z tym że tylko do jednego minimum kadrowego kierunku studiów drugiego stopnia albo kierunku jednolitych studiów magisterskich, oraz w przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku studia pierwszego i drugiego stopnia, do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia mogą być również wliczani nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe kierunku studiów drugiego stopnia.

W trakcie akredytacji przedstawiono aktualne oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, które pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). W trakcie oceny stwierdzono, iż oświadczenia znajdują się w Wydziale Nauk Społecznych – powinny być włączone do akt osobowych pracowników.

Do minimum kadrowego, wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania i umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki

organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.).

Wszyscy wskazani do minimum kadrowego nauczyciele akademicki spełniają wymóg § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 60 godzin dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, i co najmniej 90 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (§ 8 ust. 3 w/w rozporządzenia).

Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

- merytorycznych

Do minimum zgłoszono w sumie 20 osób, w tym jednego profesora i siedmioro doktorów habilitowanych oraz 12 doktorów. Spośród pracowników samodzielnych siedmioro należy do minimum w zakresie socjologii, zaś jedna osoba w dziedzinie związanej z socjologią. Wśród doktorów, wszyscy należą do zakresu socjologii. Wszyscy zostali zaliczeni do minimum.

oraz

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego

Analiza dorobku badawczego nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego wskazuje, że wymagania ilościowe i merytoryczne minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia zostały spełnione.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku **spełnia** wymagania § 11 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi 1: 67, przy wymaganiach 1:180. Studentów na ocenianym kierunku jest 1346, zaś członków minimum kadrowego -- 20.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej

Przegląd obciążeń pracowników wskazuje na prawidłowy przydział zajęć, zgodny z ich dorobkiem naukowym. Pracownicy są dostępni dla studentów w godzinach dyżurów. Nie ma wykładowców z zagranicy. Instytut współpracuje ze środowiskiem (szczegóły zostały przedstawione wcześniej).

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym

Spotkanie odbyło się w piątek 21.01.2011 r. i trwało prawie godzinę. Przybyło na nie około trzydziestu pięciu pracowników IS UW. Przebiegało w sympatycznej atmosferze, choć wypowiadający się woleli mówić o systemie finansowania nauki i wyższego szkolnictwa w Polsce, niż o Instytucie Socjologii i Wydziale Nauk Społecznych UW. Zgłoszono następujące uwagi. Wyrażono opinię, że staranie się o środki zewnętrzne (poza strukturą uniwersytecką), jest czasochłonne i kosztowne. Dobrze by było, gdyby osoby, starające się o granty, były częściowo zwalniane z zajęć dydaktycznych. Ministerstwo gubi złożone (internetowo) wnioski grantowe, w tym międzynarodowe. Bardzo wielu pracowników ubiega się o granty zewnętrzne, wielu je dostaje, ale bardzo często są to granty zdobyte poza ministerialnym i związanym z Unią Europejską systemem nauki, a więc nie przynoszą bezpośredniego pożytku Instytutowi. Powinien powstać fundusz reprezentacyjny oraz powołane komórki pomocnicze na poziomie wydziałów do obsługi programów, pomagające pracownikom zarówno w fazie tworzenia jak i fazy realizacji projektu. Warto wydawać w Polsce podwójne dyplomy, w porozumieniu z innymi krajami. Hospitacje zajęć są obowiązkowe w przypadku doktorantów. Istnieje odpowiedni formularz ich prowadzenia. Jednak zajmuje to zbyt dużo czasu profesorom, więc nie są bardzo nimi zainteresowani. Hospitacje powinny być wliczane do pensum. Wysunięto jednak postulat powołania komisji ds. hospitacji. Asystenci i adiunkci uważają, że sami umieją uczyć. Na studiach doktoranckich raz są zajęcia z metodyki, a raz ich nie ma, ale nawet jak są, to poziom ich jest bardzo niski. Publikacje doktorantów nie są wliczane do dorobku Instytutu, stąd nie jest on zainteresowany ich stymulowaniem, zwłaszcza finansowym. Faktycznie jest dużo zajęć fakultatywnych, choć być może czasem studentom trudno się na nie dostać (istnieją limity przyjęć). Władze wspierają awanse pracowników, w tym poprzez finansowanie publikacji. Jednak przy wyjeździe na konferencje trzeba potem odrabiać zajęcia, co powoduje problemy w przypadku wielkiej liczby godzin zajęć. Informacja internetowa o Instytucie jest zbyt skromna. Uczelnie bardzo skromnie płaci za zajęcia wykonywane po angielsku.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym i ponumerowane. Jedynie sporadycznie teczki zawierają pełen wykaz znajdujących się w nim dokumentów.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Jedynie w jednym przypadku stwierdzono brak kopii dyplomu – zamiast niego w aktach osobowych pracownika znajduje się zaświadczenie z Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych.

W wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich. Natomiast w 14 teczkach (przy sprawdzeniu 20 teczek) brak jest aktualnych zaświadczeń o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Umowy o pracę zostały podpisane zgodnie z przepisami statutu przez Rektora. W odniesieniu do umów o pracę osób wliczonych do minimum kadrowego, podpisanych po 1 września 2006 r., należy stwierdzić, iż zawierają one informację w przedmiocie czy Uczelnia jest podstawowym lub dodatkowym miejscem pracy, zgodnie z przepisami zawartymi w art. 119 ust 1 oraz art. 264 ust 8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Roczny wymiar zajęć dydaktycznych określony został dla poszczególnych stanowisk – w zgodzie z wymiarem przewidzianym w art. 130 ust.3 ustawy - uchwałami Senatu: z dnia 27 września 2006 r., nr 128/2006 w sprawie wymiaru pensum nauczycieli akademickich oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych i z dnia 27 czerwca 2007 r., nr 96/2007 w sprawie wprowadzenia zmian do uchwały nr 128/2006 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego, z dnia 27 września 2006 r. w sprawie wymiaru pensum nauczycieli akademickich oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych. Powyższe przepisy przewidują możliwość obciążenia nauczyciela akademickiego wyższym - niż ustawowy – wymiarem zajęć dydaktycznych po uzyskaniu uprzedniej zgody nauczyciela. W trakcie wizytacji stwierdzono, iż każda z osób, której wymiar zajęć dydaktycznych był wyższy niż ustawowy, wyraziła uprzednią zgodę.

Uczelnia nie stosuje wzoru oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego proponowanego przez Prezydium PKA.

Wnioski dotyczące Części IV:

Wszystkie uzyskane w ciągu ostatnich pięciu lat stopnie i tytuły naukowe zostały uzyskane przez pracowników zatrudnionych w uczelni, jako podstawowym miejscu pracy.

Minimum kadrowe zostało spełnione.

Dokumentacja prowadzona jest prawidłowo.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej

Problematyka badawcza Instytutu koncentruje się wokół następujących ogólnych kwestii:

- socjologiczne problemy społeczeństwa transformacyjnego,
- problemy współczesnej kultury i komunikacji społecznej,
- kształtowanie się nowego ładu społeczno-kulturowego,
- społeczeństwo polskie wobec wyzwań związanych z europejską integracją. Problemy społeczne i komunikacyjne. Są to tematy realizowane w ramach działalności statutowej.

W latach 2007-2009 realizowano również 19 tematów w ramach badań własnych.

Załącznik dodatkowy Nr Ia – wykaz tematów prac własnych w IS UW

Specyfiką Instytutu są badania nad problemami społeczno-gospodarczymi pogranicza i badania nad grupami dyspozycyjnymi. Na podkreślenie zasługuje **zgodność prowadzonej działalności naukowo-badawczej z procesem dydaktycznym**. Wielu pracowników prowadzi badania i publikuje prace związane tematycznie z treścią zajęć obowiązkowych i opcjonalnych. Prowadzone badania znajdują wyraz w aktywności wydawniczej pracowników, konferencjach organizowanych przez Instytut oraz w udziale pracowników w konferencjach organizowanych przez zewnętrzne podmioty. Pracownicy publikują głównie monografie i rozdziały w monografiach oraz artykuły w czasopiśmie lokalnych, rzadko w czasopiśmie o zasięgu krajowym. W latach 2007-2009 ukazała się jedna publikacja w czasopiśmie z „listy filadelfijskiej”. Badania przeprowadzone przez pracowników Instytutu obejmują zróżnicowaną problematykę, mają różny zasięg, ważność i praktyczne odniesienie. Wynika to, jak tłumaczą autorzy Raportu Samooceny, „z odmienności źródeł finansowania, z wielkości środków, ze wsparcia instytucjonalnego, ilości uczestników i własnej roli w tych przedsięwzięciach. Pracownicy naukowcy Instytutu występują bowiem jako autorzy, kierownicy lub jedynie jako wykonawcy projektów” (RS s. 52). Badania finansowane są głównie z pieniędzy „statutowych” i grantów (Grant Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, grant Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego). Nikły jest udział środków pochodzących z programów międzynarodowych, w tym programów badawczych i dydaktycznych EU.

System wspierania rozwoju własnej kadry znajduje wyraz w finansowaniu wyjazdów zagranicznych pracowników, organizacji konferencji, finansowaniu uczestnictwa w konferencjach krajowych i maksymalnym wsparciu finansowym dla publikacji. Świadczą o tym następujące dane. W 48 różnych konferencjach międzynarodowych uczestniczyło 27 pracowników. W Instytucie zorganizowano 15 konferencji, w tym jedną międzynarodową.

Wszyscy pracownicy, którzy chcą publikować, otrzymują ze środków Instytutu Socjologii dofinansowanie do zgłoszonych propozycji wydawniczych, jeśli posiadają pozytywne, zewnętrzne recenzje. W roku 2008 cztery publikacje były finansowane lub

współfinansowane przez Instytut Socjologii, w roku 2009 – siedem, a w roku 2010 – dwadzieścia.

Rezultatem prowadzonej polityki jest znaczący wzrost dorobku naukowego pracowników Instytutu. W roku 2007 ukazało się 78 publikacji, w 2008 - 90, a w 2009 – 121. O ich poziomie świadczą prestiżowe nagrody, m.in. dwie Indywidualne Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Nagroda im. Stanisława Ossowskiego, Nagroda główna Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej)

W Instytucie Socjologii UW r aktywnie działają dwa koła naukowe ściśle związane z wizytowanym kierunkiem: Koło Naukowe Studentów Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz SKN Makrosocjologii UW r. Studenci działający w tych kołach podejmują wiele inicjatyw tj. organizacja i uczestnictwo w konferencjach naukowych (w tym międzynarodowych), seminariach, dyskusjach, debatach itd. Co roku organizowane są Dni Socjologa, a także Konkurs Fotografii Socjologicznej. Koła naukowe mogą występować o dofinansowanie swoich projektów ze środków Uniwersytetu, chociaż biorąc pod uwagę rozmiar Uczelni i aktywność naukową studentów, środki przeznaczone na dofinansowanie mogłyby zostać zwiększone. Studenci mają możliwość współpracy z pracownikami Instytutu, którzy chętnie włączają się w inicjatywy studenckie, w tym prowadzące do publikacji, jednak w rzeczywistości publikacji studenckich jest niewiele. Koła naukowe organizują również imprezy integracyjne.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej

Współpraca naukowa z zagranicą nie jest istotnym elementem działalności Instytutu. Jest ona realizowana głównie przez umowy partnerskie. Nie ma szczególnego nacisku na znaczenie aktywności skierowanej na pozyskiwanie i realizację projektów międzynarodowych, w tym w ramach programów ramowych UE, a także przez programowanie, koordynowanie i organizowanie kontaktów z zagranicznymi instytucjami naukowymi, zajmującymi się podobną problematyką.

Również współpraca dydaktyczna z zagranicą nie jest rozbudowana. Nie ma w Instytucie zajęć prowadzonych przez wykładowców z zagranicy, a pracownicy Instytutu rzadko korzystają z „teaching staff mobility”. W latach 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 były tylko cztery takie wyjazdy. Nieco lepiej przedstawia się wymiana studencka w ramach programu Erasmus/Socrates. Do Instytutu przyjechało 14 studentów zagranicznych, do innych krajów wyjechało 71 studentów socjologii z Wrocławia. Uniwersytet Wrocławski ma

podpisane umowy bilateralne z 24 uniwersytetami. Wyjeżdżać mogłoby więcej studentów, ale nie ma „atmosfery” temu sprzyjającej.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi

Wnioski dotyczące Części V:

W zakresie działalności naukowej Instytut Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego spełnia standardy, choć internalizacja kierunku nie jest wystarczająca. Wielu pracowników ubiega się o granty zewnętrzne. Ważniejsze postulaty Zespołu Wizytującego są następujące:

- zintensyfikować wymianę międzynarodową, studencką i profesorską;
- zwiększyć liczbę publikacji w języku angielskim,
- znacznie zwiększyć liczbę zajęć dydaktycznych w językach obcych,
- zintensyfikować starania o granty finansowane ze środków zewnętrznych.

Studencki ruch naukowy oraz warunki zapewniane dla jego rozwoju przez uczelnię należy ocenić pozytywnie, chociaż dofinansowanie dla kół naukowych mogłoby zostać zwiększone.

Część VI. Baza dydaktyczna

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych

Baza ta (w kompleksie budynków WNS UW r przy ulicy Koszarowej we Wrocławiu) została wystarczająco dobrze opisana w Raporcie Samooceny. Podkreślić tu warto kilka spraw. Sale dydaktyczne, (choć nie wszystkie) mają nowoczesny sprzęt. Są one rozmaitej wielkości, co odpowiada zapotrzebowaniu. Pokoje profesorskie są dobrze wyposażone. Pokoje adiunktów dają mniejszy komfort, nie wszystkie są wyposażone w komputery. Meble są często bardzo stare. Łazienki i korytarze są czyste. Tablice informacyjne są aktualizowane. W kompleksie budynków znajdują się bufety, kilka punktów kserograficznych, księgarnia. Jest czysto. Internet bezprzewodowy jest podłączony w specyficzny sposób, opisany w RS, ale faktycznie WiFi nie działa. W założeniach (według informatyka) ma działać od lata 2011 roku.

Biblioteka Wydziału jest bardzo dobrze wyposażona, zarówno w literaturę wydrukowaną, jak i w elektroniczne bazy pełnotekstowe. Znajdują się tu czasopisma w kilku językach (z socjologicznych, na przykład: Koelner Zeitschrift fuer Soziologie, American Journal of Sociology (częściowo wydrukowany, częściowo poprzez bazę JStor), American Sociological Review, Sociological Review, European Sociological Review, Theory, Culture and Society. Studenci mają w obszernej czytelni dostęp do Internetu. Istnieje też wygodna czytelnia naukowa. Zamawiać książki można przez Internet. Z uwagi na obecność na

Wydziale studentów zagranicznych, wiele informacji na drzwiach i w pomieszczeniach podanych jest po angielsku. W Bibliotece odbywają się wystawy fotografii socjologicznej.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia

Studenci są zdania, iż budynek, w którym znajduje się IS, jest w bardzo dobrym stanie technicznym i jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku znajdują się podjazdy dla wózków inwalidzkich, winda, a przy drzwiach umieszczone są tabliczki z numerem sal napisane alfabetem Braille'a. Studenci bardzo dobrze oceniają wyposażenie tych sal, w których znajduje się nowoczesny sprzęt pozwalający na prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod multimedialnych. Budynek Instytutu znajduje się na zabytkowym kampusie, w skład którego wchodzi bardzo duży parking i biblioteka, w której są komputery z których studenci mogą swobodnie korzystać. Na terenie kampusu znajduje się kilka stołówek studenckich i punktów ksero. Ceny nie są wygórowane. W pozostałych budynkach kampusu funkcjonuje bezprzewodowa sieć internetowa, która jest obecnie zakładana również w budynku Instytutu Socjologii. Kampus znajduje się w dużej odległości od centrum Wrocławia i dojazd do niego zajmuje sporo czasu, ale dzięki staraniom samorządu studenckiego udało się przedłużyć linie autobusowe biegnące z centrum tak, że przystanek znajduje się tuż obok kampusu. Poważnym problemem dla studentów jest brak bankomatu, o którego zainstalowanie stara się samorząd studencki, który prowadzi w tej sprawie negocjacje z bankiem.

Baza sportowa jest oceniana przez studentów pozytywnie. Oferta zajęć sportowych jest bogata, a zajęcia odbywają się od wczesnych godzin porannych do późnych godzin wieczornych, dzięki czemu studenci mogą uczęszczać na zajęcia wychowania fizycznego w dogodnych dla siebie godzinach.

Standard akademików jest zróżnicowany, ale generalnie należy je ocenić pozytywnie, chociaż, zdaniem studentów, opłaty za zamieszkiwanie w DS są dosyć wygórowane.

Wnioski dotyczące Części VI:

Budynek, w którym znajduje się IS, jest w bardzo dobrym stanie technicznym, jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, a sale dydaktyczne są wystarczająco dobrze wyposażone. Trwa instalacja sieci WiFi. Bazę dydaktyczną należy zatem ocenić bardzo dobrze. Bazę sportową i domy studenckie należy ocenić pozytywnie, ale opłaty za akademik są zdaniem studentów relatywnie wysokie.

Część VII. Sprawy studenckie

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni

Przedstawiciele samorządu studenckiego bardzo dobrze oceniają współpracę z władzami Uczelni i administracją. Samorząd wydziałowy dostał niedawno do dyspozycji duże biuro, jednak wymaga ono zakupu wyposażenia (komputer z drukarką i dostępem do Internetu, telefon, faks, materiały biurowe itp.). Samorząd studencki prowadzi w tej sprawie rozmowy z władzami. Zanim samorząd wydziałowy dostał do dyspozycji własne pomieszczenie, korzystał z infrastruktury samorządu ogólnouczelnianego, który dysponuje bardzo dużym i doskonale wyposażonym biurem. Samorząd wydziałowy aktywnie współpracuje z kołami naukowymi, wspiera ich działalność i ma z nimi bardzo dobry kontakt. Współpraca z kołami naukowymi polega m.in. na wspólnej organizacji imprez integracyjnych. Samorząd wydziałowy może starać się o dofinansowanie prowadzonych przez siebie projektów z puli będącej w dyspozycji samorządu ogólnouczelnianego, który dysponuje sporych rozmiarów budżetem. Samorząd studencki ma swoją reprezentację w Senacie akademickim oraz w Radzie Wydziału, jednakże w dniu wizytacji nie był spełniony wymóg określony w § 67 ust. 4 ustawy, określający procentowy udział przedstawicieli studentów w organie kolegialnym podstawowej jednostki organizacyjnej. Niewypełnienie obowiązku ustawowego wynika prawdopodobnie z pomyłki – w przedstawionej liście obecności z posiedzenia Rady Wydziału jest błąd w numeracji, przez który liczba członków Rady jest zaniżona o 2 osoby. **Konieczne jest uzupełnienie składu Rady Wydziału o przynajmniej 1 studenta.** Samorząd bierze aktywny udział w pracach organów uczelni, a jego głos jest brany pod uwagę przy podejmowaniu decyzji.

Samorząd jest aktywny na polu organizacji życia kulturalnego studentów, co obejmuje m.in. organizację wyjazdów integracyjnych, otrzęsin, Juwenaliów i innych imprez i wydarzeń kulturalnych. Dumą samorządu wydziałowego jest przedłużenie linii autobusowych biegnących z centrum tak, że autobusy dojeżdżają pod sam kampus, co jest w dużej mierze zasługą samorządu studenckiego.

O tym, że Uczelnia zapewnia dobre warunki dla działalności organizacji studenckich oraz rozwoju osobistego studentów świadczy aktywna działalność licznych organizacji studenckich tj. AZS, NZS, ZSP, AIESEC, Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości, chóru uniwersyteckiego „Gaudium”, Klub Tańca Towarzyskiego „Diament”, kilkudziesięciu kół naukowych oraz innych organizacji skupiających studentów UW r.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki

Stypendia są przydzielane według jasnych kryteriów, studenci są dobrze poinformowani o przysługujących im świadczeniach, a wypłata stypendiów jest terminowa. Studenci dobrze oceniają system opieki materialnej.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym

Odbyło się ono w piątek 21.01.2011 r. od godziny 12:00 do godziny 13:15. Przyszło na nie 10 studentów, jak się potem okazało głównie działacze kół naukowych oraz starostów poszczególnych lat. Ogłoszenia o spotkaniu były jednak rozwieszone w wielu miejscach.

Wielu studentów działa w kołach naukowych (dobrze opisanych w Raporcie Samooceny). Organizują one konferencje, w tym międzynarodowe (w poprzednim roku zorganizowały trzy takie imprezy), współpracują merytorycznie przy organizowaniu konferencji przez Instytut. Mają dobrych opiekunów, którzy zachęcają studentów do aktywności, w tym do publikowania. Faktycznie jednak publikacji studenckich jest niewiele. Koła organizują też ważne imprezy integracyjne, jak na przykład dni socjologa, czy bale. Samorząd w Instytucie i na Wydziale działa dobrze, gorzej jest na Uczelni, tam panuje inercja. Na wybory przychodzi mało studentów, do władz samorządu uczelnianego wybierani są stale ci sami studenci.

W Instytucie jest bardzo dobra atmosfera. Świetny jest kontakt między studentami a nauczycielami akademickimi (lepszy niż w innych częściach Wydziału), zwłaszcza młodszymi, zainteresowanymi nowymi trendami w socjologii. Dobry jest kontakt z władzami IS.

Uczestnicy spotkania nie widzą wielkiego sensu w europejskiej wymianie Erasmus, choć instytutowa koordynatorka bardzo do niej zachęca. Studenci wiedzą o programie wymiany MOST, ale niewielu z niego korzysta. Niektóre zajęcia fakultatywne odbywają się po angielsku, dla studentów III roku i II stopnia. Na interesujące zajęcia fakultatywne (w jakimkolwiek języku) trudno się jednak dostać. Studenci nie słyszeli o obecności w IS profesorów wizytujących.

Zapisy na zajęcia wybierane (w tym na specjalności) dokonywane są na podstawie takiego kryterium jak średnia ocen, a nie faktycznych zainteresowań studentów. Jakie będą faktyczne treści zajęć na całej specjalności nie wiadomo przed zapisem, gdyż nie ma odpowiedniej informacji.

Baza dydaktyczna jest bardzo dobra, choć na razie nie działa sieć WiFi. Problemem jest też dojazd do kompleksu budynków WNS.

Sylabusy są dobrze przygotowywane, dostarczane na pierwszych zajęciach lub zamieszczone na stronach internetowych pracowników. Szkoda, że nie ma ich na internetowej stronie Instytutu. Sylabusy są formalnie ujednolicone, ale nauczyciele są elastyczni, dodają nową literaturę, teksty, które bardziej się podobają studentom. Ankiety ewaluacyjne są dobrze robione. Jeśli ktoś źle prowadzi zajęcia, to jest odsuwany od nich.

Na II stopniu zajęcia często powtarzają dokładnie treści z I stopnia.

Rozkład zajęć nie zawsze jest korzystny dla studentów. Zajęcia w środy zaczynają się późno i kończą się późno, co jest kłopotliwe zimą.

Wnioski dotyczące Części VII:

Działalność samorządu studenckiego jak również jego współpracę z władzami Uczelni można ocenić pozytywnie. Władze Uczelni stwarzają dobre warunki dla rozwoju osobistego studentów. Pozytywnie ocenić można również system przyznawania pomocy materialnej, z wyjątkiem wcześniej omówionych zastrzeżeń dotyczących regulaminu. W trakcie spotkania studenci wypowiadali się pozytywnie na temat swojego Instytutu, wskazując jednocześnie obszary, które ich zdaniem wymagają zmian: zasady zapisu na przedmioty wybierane, plany studiów czy wypożyczanie książek z bibliotek innych wydziałów UW.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa

Uczelnia od roku akademickiego 2006/2007 nie prowadzi albumu studentów w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Jest to w zasadzie elektroniczna baza danych prowadzona oddzielnie dla każdego kierunku studiów, poziomu i trybu studiów. Pierwszy wydruk danych z bazy danych ma nastąpić w roku akademickim 2010/2011. Informacje gromadzone w bazie odpowiadają informacjom wymagany przepisami ww. rozporządzenia.

Od roku akademickiego 2006/2007 księga dyplomów prowadzona jest centralnie w formie elektronicznie. W zasadzie prowadzona jest zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Zastrzeżenie budzi sposób zapisywania numeru dyplomu – jest on łamany przez nazwę podstawowej jednostki organizacyjnej, rok immatrykulacji.

Protokoły zaliczenia przedmiotu są prowadzone zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Analiza losowo wybranych teczek studentów oraz osób skreślonych z listy studentów, wykazała, iż są one prowadzone poprawnie i zawierają wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Stwierdzono, że spośród decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich wszystkie wyczerpują wymaganą przepisami formę.

Oglądowi poddano losowo wybrane indeksy i karty okresowych osiągnięć studenta. Nie stwierdzono w nich uchybień. Rejestr wydawanych indeksów i legitymacji jest prowadzony w formie papierowej. Wpisy są sporządzane zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Oglądowi poddano losowo wybrane dyplomy i suplementy oraz dokumenty związane z procesem dyplomowania. Dyplomy, choć wymagają pewnych korekt, sporządza się w

zasadzie poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego (szczegółowe uwagi zawarto w załączniku VIII a). Protokoły egzaminu dyplomowego są prowadzone prawidłowo, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Nie stwierdzono uchybień w pozostałej dokumentacji związanej z procesem dyplomowania.

Załącznik dodatkowy nr VIIIA – Uwagi szczegółowe do oceny dokumentacji toku studiów

Wnioski dotyczące Części VIII:

Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona zasadniczo w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		X			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			X		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		X			
Cz. II	Efekty kształcenia			X		
Cz. V	Badania naukowe		X			
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. VI	Baza dydaktyczna	X				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki		X			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia				X	

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce oraz ewentualne zalecenia

Poprzednia ocena miała miejsce w roku 2004. Od tego czasu nastąpiły w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego liczne zmiany kadrowe i strukturalne. Powstały nowe zakłady. Wprowadzono dwustopniowy system studiów. Zmieniono nazwę jednej specjalności. Kadra nauczająca to prawie wyłącznie osoby z dyplomami z zakresu socjologii. Jest tu wielu młodych, ambitnych pracowników, o dużym potencjale rozwojowym. Jednocześnie podkreślić trzeba ważne braki. Należą do nich przede wszystkim słaby poziom umiędzynarodowienia studiów, ale też niewystarczające rezultaty dbałości o plany studiów i programy nauczania, o wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia i monitorowanie efektów kształcenia.

Uczelnia spełnia wymagania określone - dla uczelni publicznych - w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiów stacjonarnych jest większa od liczby studentów studiów niestacjonarnych. Dostrzegalne jest niesłabnące zainteresowanie studiami na kierunku „socjologia”, na poziomie studiów I, jak i II stopnia, zarówno w zakresie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Zastrzeżenia natury prawnej budzi wzór umowy podpisywanej przez uczelnię ze studentami niestacjonarnymi, zawierający klauzule niedozwolone przez UOKiK.

Niewiele jest zajęć faktycznie do wyboru przez studenta. Nie jest jasne, dlaczego w ogóle istnieje specjalność „socjologia ogólna”. Niewielka jest sprawność kształcenia, zwłaszcza na I roku. Dominują tradycyjne metody pracy ze studentami. Hospitowane zajęcia były dobrze przygotowane i zrealizowane. W sylabusach często brak literatury dodatkowej. Prace dyplomowe sprawdzane są w systemie „Plagiat”.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Instytucie Socjologii UWrocław opiera się na wielości mechanizmów, które na razie nie stanowią spójnego systemu. Brakuje w Instytucie zespołu do spraw dydaktycznych. Na Uniwersytecie nie ma jeszcze systemu USOS, choć trwają przygotowania do jego wprowadzenia. Warto poszerzyć zakres strony internetowej Instytutu. Strona jest również słabo wykorzystana jako źródło promocji IS. Jest opracowana tylko po polsku.

Wszystkie uzyskane w ciągu ostatnich pięciu lat stopnie i tytuły naukowe zostały uzyskane przez pracowników zatrudnionych w Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy. Minimum kadrowe zostało spełnione. Wielu pracowników ubiega się o granty zewnętrzne. Hospitacje nie są prowadzone w stopniu satysfakcjonującym, jednak trwają prace nad poprawą sytuacji. Dokumentacja osobowa nauczycieli akademickich prowadzona jest prawidłowo.

W zakresie działalności naukowej Instytut Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego w pełni spełnia standardy. Ważniejsze postulaty Zespołu Wizytującego są następujące: zintensyfikować wymianę międzynarodową, studencką i profesorską; zwiększyć liczbę publikacji w języku angielskim; znacznie zwiększyć ilość zajęć dydaktycznych w językach obcych; zintensyfikować starania o granty finansowane ze środków zewnętrznych.

Budynek, w którym znajduje się IS, jest w bardzo dobrym stanie technicznym, jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, a sale dydaktyczne są wystarczająco

dobrze wyposażone. Trwa instalacja sieci WiFi. Bazę dydaktyczną należy zatem ocenić bardzo dobrze. Bazę sportową i domy studenckie należy ocenić pozytywnie, ale opłaty za akademik są zdaniem studentów relatywnie wysokie.

Działalność samorządu studenckiego jak również jego współpracę z władzami Uczelni można ocenić pozytywnie. Pozytywnie ocenić można również system przyznawania pomocy materialnej, z wyjątkiem zastrzeżeń dotyczących regulaminu. W trakcie spotkania studenci wypowiadali się pozytywnie na temat swojego Instytutu, wskazując jednocześnie obszary, które ich zdaniem wymagają zmian: zasady zapisu na przedmioty wybierane, plany studiów czy wypożyczanie książek z bibliotek innych wydziałów UW.

Dokumentacja toku studiów jest prowadzona zasadniczo w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Kraków 17 lutego 2011 r.

Przygotował, na podstawie raportów cząstkowych,

Janusz Mucha

W odpowiedzi na raport Władze Uczelni odniosły się do sformułowanych w Raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny odnoszącej się do „Poziomu umiędzynarodowienia”.

Tabela nr 6.

Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardu po odpowiedzi uczelni na raport				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Poziomu umiędzynarodowienia			X		